

Językoznawstwo ogólne - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Językoznawstwo ogólne
Kod przedmiotu	09.3-WH-FIPID-JO-2/10-Ć-S14_pNadGenUZNQP
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	8
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr hab. Piotr Kładoczny

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę
Wykład	30	2	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

- Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami z językoznawstwa ogólnego.
- Zapoznanie z problematyką ogólnej metodologii badań i wybranych metodologii współczesnego językoznawstwa.
- Wyrobienie praktycznej umiejętności zastosowania wybranych metodologii współczesnego językoznawstwa.
- Ukształtowanie myślenia filologicznego.
- Inspiracja do podjęcia badań lingwistycznych w obrębie przygotowywanej pracy magisterskiej zarówno językoznawczej, jak i literackiej czy teoretycznoliterackiej.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

Wykład:

Pojęcie językoznawstwa i jego miejsce wśród innych nauk. Definicja języka. Pojęcie i cechy znaku językowego. Funkcje języka a funkcja wypowiedzi. Wewnętrzne zróżnicowanie języka. Język i jego odmiany: przegląd najważniejszych klasyfikacji w ujęciu: Z. Klemensiewicza, S. Urbańczyka, A. Furdala, A. Wilkonja. Zróżnicowanie regionalne, środowiskowe, funkcjonalne. Genologiczne uwarunkowania wypowiedzi językowej. Podstawowe ustalenia genologii lingwistycznej. Typy kontaktów językowych. Socjalne zróżnicowanie kontaktów językowych. Zróżnicowanie języka na kuli ziemskiej. Pochodzenie współczesnych języków – klasyfikacja genetyczna, Typologiczna klasyfikacja języków (wg kryterium morfologicznego, fonologicznego, prozodycznego). Nowe języki i niby-języki. Kontakty między językami – interferencja, bilingwizm, dyglosja, egzoglosja. Jak powstał język. Najstarsze badania językoznawcze. Językoznawstwo historyczne i porównawcze w XIX w. Szkoła kazańska. Przełom XIX i XX w. Teorie językoznawcze XX w.: strukturalizm europejski i amerykański, dystrybucjonizm, transformacjonizm, generatywizm, psycholingwistyka, językoznawstwo kognitywne, socjolingwistyka, etnolingwistyka, pragmalingwistyka. Najnowsze teorie językoznawcze (ostatnie trzydziestolecie) w Polsce i na świecie – przegląd.

Ćwiczenia:

Problemy ogólnej metodologii nauk. Definiowanie, argumentowanie, błędy w definiowaniu i argumentowaniu. Ankiety. Badania statystyczne i korpusowe. Indukcjonizm, weryfikacjonizm, falsyfikacjonizm, postmodernizm. Ogólne i szczegółowe metodologie współczesnego językoznawstwa. Metody badań etymologicznych i historycznych. Założenia metodologiczne w strukturalizmie. Podstawowe założenia metodologii generatywizmu. Metodologie badań kognitywnych. Założenie metodologiczne badań pragmalingwistycznych.

Metody kształcenia

wykład (informacyjny, analityczny, syntetyczny) wspomagany prezentacjami wizualnymi i audiowizualnymi, rozmowa nauczająca, dyskusja, praca z tekstem źródłowym, analiza przypadku

Efekty kształcenia i metody weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia

Opis efektu	Symbol efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symboly efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma wiedzę o miejscu i związku językoznawstwa z innymi naukami (antropologią, anatomią i fizjologią, akustyką, psychologią, logiką, semiotyką, cybernetyką i teorią informacji, socjologią, etnografią, nauką o literaturze, historii, archeologii) na poziomie umożliwiającym podjęcie dyskusji i badań interdyscyplinarnych; ma wiedzę o miejscu i roli metodologii językoznawczych na tle ogólnej metodologii nauk	• KFP2_W01	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna	• Wykład • Ćwiczenia
student umie zastosować w praktyce metodą kognitywną, strukturalną, generatywną pragmatyngwistyczną w opisie języka; umie rozpoznawać błędy w definiowaniu i argumentowaniu	• KFP2_U05	• praca pisemna	• Ćwiczenia
student jest świadomy różnych sposobów opisu i analizy zagadnień językoznawczych ze względu na przyjęte metodologie; jest otwarty na różne powstające współcześnie w tej dziedzinie koncepcje	• KFP2_K02	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład • Ćwiczenia
student jest zdolny do organizacji badań nad językiem jedną ze współczesnych metod badań i ocenić stopień jej zaawansowania	• KFP2_K07	• praca pisemna	• Ćwiczenia
student zna i rozumie główne współczesne metody i szkoły badawcze z dziedziny językoznawstwa polskiego	• KFP2_W07	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna • przygotowanie referatu	• Wykład • Ćwiczenia
student potrafi zinterpretować podstawowe zagadnienia związane z językiem oraz łączyć wiedzę z poznanych na zajęciach obszarów językoznawstwa	• KFP2_U01	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna	• Wykład • Ćwiczenia
student zna dobrze terminologię z zakresu językoznawstwa, genologii lingwistycznej, polityki językowej, metodologii nauk	• KFP2_W02	• aktywność w trakcie zajęć • kolokwium • praca pisemna	• Wykład • Ćwiczenia
student zna i rozumie procedury i metody badawcze z zakresu językoznawstwa	• KFP2_W04	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna • przygotowanie referatu	• Wykład • Ćwiczenia
student zna i rozumie definicje i klasyfikację tekstów należących do różnych odmian języka, prezentujących zróżnicowanie gatunkowe	• KFP2_W09	• aktywność w trakcie zajęć	• Wykład

Warunki zaliczenia

1. Praca pisemna z badaniami wybraną metodą językoznawczą.
2. Kolokwium w obrębie ćwiczeń.
3. Prezentacja jednej z metodologii na wybranym materiale.

Obciążenie pracą

Obciążenie pracą	Studia stacjonarne (w godz.)	Studia niestacjonarne (w godz.)
Godziny kontaktowe (udział w zajęciach; konsultacjach; egzaminie, itp.)	100	-
Samodzielna praca studenta (przygotowanie do: zajęć, kolokwium, egzaminu; studiowanie literatury przygotowanie: pracy pisemnej, projektu, prezentacji, raportu, wystąpienia; itp.)	110	-
Łącznie	210	-
Punkty ECTS	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego	4	-
Zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego	4	-
Łącznie	8	-

Literatura podstawowa

1. Bartmiński J., *Językowe podstawy obrazu świata*, Lublin 2006.
2. Bobrowski I., *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998, s. 21-39.
3. Grochowski M., *Strukturalizm i poststrukturalizm w polskim językoznawstwie synchronicznym (refleksje metodologiczne)*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”, z. LXVII, 2011, s. 15-28.
4. Grzegorzczkova R., *Podstawowe problemy językoznawstwa historycznego w: eadem, Wstęp do językoznawstwa*, Warszawa 2007.
5. Hajduk Z., *Ogólna metodologia nauk*, Lublin 2007.

- Iwiński M., *Kierunki w lingwistyce*, Wrocław 1975.
- Łuczynski E., Maćkiewicz J., *Językoznawstwo ogólne*, Gdańsk 1999.
- Kładoczny P., *Językoznawstwo korpusowe*, w: idem, *Semantyka nazw dźwięków w języku polskim* t. I, s. 33-49, Łask 2012.
- Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne*, red. P. Stalmaszczyk, Łódź 2006, tu m.in. Kardela H., *Metodologia językoznawstwa kognitywnego*, s.196-233.
- Milewski T., *Językoznawstwo*, Warszawa 1965.
- Tabakowska E., *Gramatyka obrazowania. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego*, Kraków 1995.
- Weinsberg A., *Językoznawstwo ogólne*, Warszawa 1983.
- Wilkoń A., *Typologia odmian współczesnej polszczyzny*, Katowice 1987.
- Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Wrocław 1993 i nast.

Literatura uzupełniająca

- Bañcerowski J., Pogonowski J., Zgółka T., *Wstęp do językoznawstwa*, Poznań 1982.
- Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*, Opole 1977 i nast.
- Helbig G., *Dzieje językoznawstwa nowożytnego*, Warszawa 1982.
- Heinz A., *Dzieje językoznawstwa w zarysie*, Warszawa 1978.
- Grabias S., *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1994 i nast.
- Gruszczyński L. A., *Kwestionariusze w socjologii: budowanie narzędzi do badań surveyowych*, Katowice 2003.
- Językowa kategoryzacja świata*, pod red. R. Grzegorzczkovej i A. Pajdzińskiej, Lublin 1996.
- Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993.
- Lachur C., *Zarys językoznawstwa ogólnego*, Opole 2004.
- Johnson M., *Metafory w naszym życiu*, tłum. T. P. Krzeszowski, Warszawa 1988.
- Lyons J., *Chomsky*, Warszawa 1998.
- Majewicz A. F., *Języki świata i ich klasyfikacje*, Warszawa 1989.
- Mańczak W., *Problemy językoznawstwa ogólnego*, Wrocław 1996.
- Perlin J., *Metodologie etymologii*, w: *Metodologie językoznawstwa. Filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka*, p. red. P. Stalmaszczyka, Łódź 2010, s. 109-116.
- Perlin J., *Metodologia językoznawstwa diachronicznego*, Warszawa 2004.
- Piekot T., *Język w grupie społecznej*, Wałbrzych 2008.
- Podstawy językoznawstwa korpusowego*, red. B. Lewandowska-Tomaszczyk, Łódź 2005.
- Szymanek K., Wieczorek K., *Sztuka argumentacji*, Warszawa 2004.
- Witosz B., *Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki*, Katowice 2005.
- Żurowski S., *Wyrażenia percepcji słuchowej w języku polskim*. Toruń 2012.

Uwagi

W przypadku wyboru „lżejszej” formy końcowego zaliczenia przedmiotu kierunkowego, tj. pracy pisemnej (której przypisano mniejszą wartość punktów ECTS) zamiast egzaminu (wyżej punktowanego), studenci są zobligowani do zaliczenia w tym samym semestrze dodatkowego przedmiotu obieralnego (spośród oferty Instytutu Filologii Polskiej, Wydziału Humanistycznego lub ogólnouczelnianej), by w końcowym rozliczeniu semestru uzyskać co najmniej 30 punktów ECTS (uzyskanie co najmniej 30 pkt. ECTS jest warunkiem zaliczenia semestru).

Fakt wybrania niżej punktowanej formy zaliczenia danego przedmiotu oraz wybór w związku z tym dodatkowego przedmiotu należy zgłosić osobie prowadzącej zajęcia oraz w sekretariacie IFP najpóźniej do końca drugiego tygodnia właściwego semestru.

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 02-05-2018 10:39)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ